

Reeks 'Welk Europa ?' (c)
Nummer 49

Twaalf visies op een federaal Europa ? (vervolg op nr 48)

Een toekomstgericht project van UEF-België

door

Robert Verschooten
voorzitter ESIC vzw
politiek raadgever van UEF.be

die in eigen naam schrijft

30 juni 2013

Met steun van de Provincie Antwerpen

Opgedragen aan hen die begaan zijn
met een dynamisch,
pluralistisch,
democratisch en federaal Europa

Europees Studie- en Informatiecentrum (ESIC) vzw
Ryckmansstraat 5, 2020 Antwerpen
tel. 03/238 97 74 esic@telenet.be www.europadebat.be
Copyright 2013 ESIC vzw - citeren mag mits bronvermelding

Twaalf visies op een federaal Europa ?

(vervolg op nr 48)

Een toekomstgericht project van UEF-België

Inhoudstafel

Inleiding

Hoeveel synthese is er nodig ?

Interim conclusies uit de vergelijking

Lijst van keuzemomenten

Initiële keuzes

Keuzes op lange termijn

Keuzes op korte termijn

Twee beslissingsbomen uitgewerkt

Beslissingsboom van een minimaal project

Beslissingsboom van een maximaal project

Essentiële keuze

Interim conclusies (2)

Wat is van belang?

Het UEF-België perspectief voor een federaal Europa

Interim conclusies (3)

Wat is ESIC?

Over de auteur

Twaalf visies op een federaal Europa ?

(vervolg op nr 48)

Een toekomstgericht project van UEF-België

Inleiding

‘Politiek moedige beslissingen moeten ook op het terrein worden gerespecteerd.
Desnoods moet men ze laten naleven. De laatste domino telt’.
Wouter De Geest, CEO van BASF Antwerpen

‘Een nieuwe Europese samenleving mislukt zonder nieuwe denkpatronen’

‘Dromen moeten aan een realiteitscontrole worden onderworpen voor met de uitvoering begonnen kan worden’, stelt Stefaan Michiels (De Tijd - 12/04/2013). Deze redenering werd gehouden in verband met gezonde bedrijfsvoering. Kan deze redenering worden toegepast op een groot maatschappelijk en politiek project als de Europese integratie?

Een groot maatschappelijk en politiek Europees project mag uiteraard niet verzanden in immobilisme. Noodzakelijke hervormingen mogen niet worden verdaagd tot Europa eraan ten onder gaat. Dat lijkt vanzelfsprekend. Toch denken veel Europese politici dat ze het lot mogen tarten. De geschiedenis toont hoe onoverwinnelijk geachte staten ten onder gingen aan traditie of aan onbeslistheid.

De vraag blijft onbeantwoord of met grote (en kleinere) maatschappelijke projecten kan worden geëxperimenteerd. Zo is elke nieuwe wet ook een oefening in maatschappelijke relevantie en effectiviteit. Elke verandering heeft een kostprijs. Zekerheid over de beoogde maatschappelijke baten is nooit exact op voorhand te bepalen. Dat mag geen reden zijn om noodzakelijke hervormingen uit te stellen. In de eurozone is duidelijk dat verder uitstel de kostprijs van bijsturing en remediëring pijlsnel doet toenemen.

‘Leiderschap is richting geven, inspireren en zorgen
voor vooruitgang in de gewenste richting’.
Jeroen Van der Veer, gewezen CEO Shell

De huidige crises hebben getoond dat het gangbare besturingssysteem in Europa tekortschiet, niettegenstaande opmerkelijke recente vooruitgang. Hervormingen in de marge lossen de fundamentele problemen niet op. Europa heeft nood een **lange termijnvisie**, aan een ambitieus en **toekomstgericht** project, en aan **moedige beleidsmensen**, die ‘pleiten voor een zinnig en samenhangend Europees project’.

De Europese beleidsvoerders moeten **mentaal kunnen innoveren**. Doen ze dat wel? In

Europa doen ze dat collectief meestal op een ontoereikende wijze. Rijst de vraag: wat kunnen we daaraan doen? Deze vraag overschrijdt het kader van dit betoog. Eén aspect wordt wel besproken: hoe vanuit het middenveld één of meerdere projecten voor de toekomst van Europa formuleren? Hoe komen die projecten op de politieke agenda?

Het is de **plicht van elke politicus** om voldoende aandacht te **besteden aan een crisis** die Europa zeer zwaar treft. Keer op keer strandden politieke initiatieven, om die crisis grondig aan te pakken, op vetos. De overtuiging dat de natie-staten de redder in de hoogste nood zijn, blijkt ondanks herhaaldelijk bewijs van het tegendeel, nog niet dood.

De nationale politieke leiders weten dat en toch laten zij populistische en nationalistische standpunten het hoge woord te voeren. Wanneer worden die politici moedig? Kan de houding van die beleidsvoerders worden veranderd door druk uit te oefenen. Deze druk kan uitgaan van de **Europese federalistische stroming** (EFS) en personen met hoog aanzien, die dezelfde finaliteit delen en die zich ondubbelzinnig uitspreken voor een **verstandige, structurele, sterke en noodzakelijke samenwerking op Europees niveau**. De EFS kan dat effect alleen niet bereiken, wellicht wel door zich in te voegen van een nog bredere hervormingsbeweging.

Waarom zoeken de nationale staatshoofden en premiers niet naar een **consensus** over een **Europese finaliteit** en het **waarom** van die stap? Ervaring toont aan dat een consensus daarover met zijn allen onmogelijk is. Zelfs met 17 zal het wellicht moeilijk zijn. Met minder dan. Zullen Frankrijk en Nederland daartoe behoren? Welke andere taboes moeten er nog sneuvelen? De eurozone landen tezamen is uiteraard de beste keuze.

De EFS moet luid en klaar verkondigen dat de EU **geen geïnspireerde leiders** heeft die het nodig heeft, noch de leiders die zich tot de publieke opinie willen richten, eerder dat tot hun collega's premiers of presidenten.

'Our society requires new answers for different questions'

F. J. Quesado, General Manager of the Innovation and Knowledge Society (Portugal)

Daan Struyven formuleert het als volgt: 'we moeten ten strijde trekken in plaats van ons in zelfmedelijden te wentelen. **Kom in opstand!**' ... 'Mensen hebben zich erbij neergelegd dat de politiek en het bedrijfsleven het wel onderling zullen regelen.'

Die opstand kan zich ook uiten door te doen wat de meesten niet zien zitten, namelijk de formulering van een dusdanig project voor Europa dat het van een geleidelijke neergang kan redden. Willem de Zwijger formuleerde het als volgt: 'Het is niet nodig te hopen om te ondernemen, noch is het nodig te slagen om vol te houden.' Dat geldt ook voor de EFS.

Als onze nationale leiders niet in staat zijn om adequate oplossingen uit te werken die de huidige en toekomstige uitdagingen kunnen trotseren dan is de vraag uiteraard wie het wel moet doen. **Welke individuen en/of stromingen in het middenveld** kunnen die zinvolle bijdrage leveren om de Europese maatschappij opnieuw uit te vinden?

Zij die over Europa en het federalisme voor Europa een grote verwantschap hebben moeten zich organiseren **buiten de bestaande politieke bewegingen**. Waarom erbuiten? Om hun project niet door achterhaalde redeneringen (die de EFS bestrijdt) te laten afzwakken.

De EFS is hier wel een buitenstaander. Niettemin moet de EFS **ook zichzelf opnieuw uitvinden**. Dat is niet eenvoudig. Gemakshalve wordt aangenomen dat de EFS daartoe in staat is. Alleen is de EFS daar tot op heden nog niet in geslaagd.

Geraamd wordt dat maar 6% van de bevolking zich voor politiek interesseert. **Hoeveel mensen tonen belangstelling** voor een Europees toekomstproject? Wellicht nog minder. Uiteraard zijn er gradaties in die belangstelling.

‘De goede werking van een democratie hangt sterk af van goed **geïnformeerde burgers**. Nochtans is het frappant vast te stellen hoe weinig kiezers in een democratie goed geïnformeerd zijn. Kiezers weten dat er weinig individuele voordelen verbonden zijn aan het goed geïnformeerd zijn’, stelt Rémy Bonnaffé in Liberales van mei 2013.

Er is een misverstand. De geïnteresseerde bevolking zal nooit zelf een dergelijk complex project willen of kunnen formuleren. Dat is weggelegd voor een ‘happy few’. Tien, vijftig of honderd bekwame mannen en vrouwen in Europa die het **hun verantwoordelijkheid** achten die nuttige bijdrage te leveren. Op hen rust de feitelijke **morele plicht** zich in te zetten om dit project te formuleren en te verspreiden. Geen gemakkelijke opdracht, maar evenmin onmogelijk.

Zoals te verwachten zullen de politieke opvattingen zo sterk verschillen en zo tegenstrijdig zijn dat er niet één maar verschillende voorstellen tegelijkertijd gegenereerd worden. Een **veelvoud aan projecten** is een onschatbare rijkdom. Aanmoedigen dus. **Eén project daarvan moet door de EFS** worden geformuleerd. Het moet ambitieus, moedig, partijpolitiek neutraal en helder zijn.

De **confrontatie van representatieve voorstellen**, die naam waardig, moeten het publieke debat voeden, inhoud geven, oriënteren en ten slotte in de kiesplatforms van de politieke strekkingen worden opgenomen. Enkel dan kan de bevolking kennis maken met de verschillende keuzes en te gepaster tijd haar voorkeur kenbaar maken.

Deze voorstellen moeten in hun strategische voorkeuren **coherent** zijn. Transparantie vraagt om zichtbare keuzemomenten. Ook **het waarom** van die keuzes moet duidelijk zijn.

De nieuwe ideeën van de EFS moeten vooreerst worden gericht aan de **bestuurlijke en intellectuele elites** in Europa. De wijziging van de **geldende opvattingen** bij deze elites gaat niet vanzelf. Hoe kan die machine in gang worden gezet? Hoe kan de machine in gang worden gehouden? En tenslotte hoe kunnen die nieuwe inzichten politiek in toepassing worden gebracht?

De **maakbaarheid van een maatschappij** is geen vies begrip. Deze overtuiging - die een blijk is van vertrouwen in de toekomst van Europa - moet steunen op analyse, synthese, inzicht en coherentie. Dat zijn basisvoorwaarden. Deze maakbaarheid is geen synoniem van determinisme.

Een **geschikte methode** voor de inhoudelijke formulering van doel en project moet hun realisering vergemakkelijken. Deze formulering steunt op gemotiveerde keuzes/opties.

Hoeveel synthese is er nodig ?

In der Beschränkung zeigt sich der Meister
(Duits gezegde)

Syntheses kunnen oneindig worden voortgezet. Snel wordt echter voldoende **representativiteit** bereikt. Nadien begint de identificatie van gelijkenis en verschil. Door inpassing in een brede context worden de aandachtspunten talrijker.

Omwille van de **overzichtelijkheid** wordt de focus gelegd op de belangrijkste **keuzemomenten** die in de syntheses aanwezig zijn. Samenvattende tabellen tonen gelijkenis en verschil duidelijker dan een tekst.

Een samenvattende tabel van de 12 visies uit nummer 48 van de Reeks 'Welk Europa?' is hierna beschikbaar. Deze 12 visies kunnen **bijna** representatief worden genoemd. Toch evolueren de **standpunten met de tijd**. Bijsturen is dan de opdracht.

Een onvolledige synthese laat toe al een **heel eind op te schieten** bij het bepalen van de representatieve keuzemomenten voor een Europees toekomstproject. **Benaderende duidelijkheid** is zinvoller dan een keer op keer **uitgestelde poging tot verheldering**.

Waarom is kennis van de belangrijkste keuzemomenten noodzakelijk? Elk keuzemoment bepaalt het **verdere verloop** van de onderliggende redenering van een project.

Die keuzes ontwijken en uitstellen verzwakt de EFS tot irrelevantie. Deze tekst wil een **eerste aanzet** geven tot het maken van die bewuste keuzes. Uiteraard moeten die keuzes goed worden overwogen. De wil moet wel aanwezig zijn om te kiezen.

Over een **streefdatum** voor een voltooid ontwerp-project of een streefdatum om met de formulering ervan aan te vangen wordt gezwegen binnen de EFS. Waarom wel? De afwezigheid van een volwaardig alternatief van de EFS zal nadien bitter worden betreurd en kan een blijk zijn van **organisatorisch onvermogen**.

Interim conclusies uit de vergelijking

'De gewenning aan de crisis heeft onze strijdbaarheid verdreven'.
Daan Struyven in De Tijd van 17/04/2013

Tabel 1 maakt de vergelijking van de 12 visies uit de publicatie 'Welk Europa?' nr 48. De 12 visies worden getoetst aan een beperkt aantal keuzemomenten. De 'gemeenschappelijkheid' blijkt in de horizontale lijnen, de verschillen in de verticale kolommen.

Tabel 1: Vergelijking van de 12 samengevatte visies (met beperkt aantal opties/keuzes)

Een leeg vakje wijst erop dat de auteur zich in zijn visie niet uitspreekt over die keuze.

Samenvatting	F1 Del	F2 Pir	F3 Duf	F4 Def	F5 Ric	F6 Bou	F7 Mon	F8 Go	F9 V-C	F10 K-T	F11 RV	F12 RV
Federatie natie- staten	x											
Functioneel federalisme	x											
Eurozone als voorhoede	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Differentieerde ontwikkeling	x	x	x	x	x	x					x	x
Democratische legitimatie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Doel v hervorm			x	x	x	x			x		x	x
Performante instellingen	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x
Budgettaire solidariteit			x				x		x			x
Extra beleids- domeinen			x	x		x		x	x	x	x	x
Oprichtings- documenten			x		x	x		x		x		
Conventie/ constituante			x		x				x	x	x	
Rol Eur burger					x				x	x	x	x
Budgettair federalisme						x	x		x	x	x	
Federale principes					x		x	x		x	x	x
Band tussen verschill unies	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Behoud natie- staten	x	x	x		x	x	x		x	x	x	x
Constit/presid/ bicameraal			x		x				x	x	x	x
Pan-Europese volksraadpleg			x		x				x	x	x	x

F1	Delors	Voor de federatie van natie-staten
F2	Piris	Voor een eurozone binnen of buiten de EU
F3	Duff	Voor beter bestuur en een Europese federatie nu
F4	Defraigne	Voor een sociaal Europa
F5	Richardson Montassier	Voor een Europa van de burgers
F6	Boual e.a.	Voor een plan om de crisis te overwinnen
F7	Montani	Voor monetaire, economische en budgettaire unie
F8	Goldschmidt	Fed. principes die relatie EU/eurozone beheersen
F9	Verhofstadt Cohn	Voor een federaal Europa
F10	Klinkers Tombeur	Voor een Europese grondwet
F11	Verschooten	Voor een omgekeerde benadering v/h Eur project
F12	Verschooten	Voor een verbeterd aanzien van de UEF

Deze vergelijking toont dat er een **groot verschil is tussen een gedurfde analyse en een gedurfd politiek project**. Projecten zijn een **mengvorm van beide aspecten**.

Tabel 2 benadrukt 2 kenmerken:

- De verticale as toont een alarmerender analyse.
- De horizontale as toont een moediger federaal project.

Elk **vierkant** heeft volgende kenmerken:

- Linksboven: een voorzichtige analyse.
- Linksonder: een alarmerender analyse.
- Rechtsboven: een consequent federaal project.
- Rechtsonder: een zeer beperkt federaal project voor Europa.

Tabel 2: Positionering van de 12 visies

^ Alarmerender analyse

<p>1 Beperkte federale projecten</p> <p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: center;">1</p>	<p>3 Federale projecten</p> <p style="text-align: right;">9 11</p> <p style="text-align: center;">6</p> <p style="text-align: center;">5</p> <p style="text-align: center;">3 4</p>
<p>2 Beperkte (techn) voorstellen</p> <p style="text-align: right;">8</p> <p style="text-align: center;">7</p>	<p>4 Operationele & technische voorstellen</p> <p style="text-align: right;">12</p> <p style="text-align: center;">10</p>

Méér consequente federale projecten >>

- **Tabel 2** toont een indicatieve positionering van elk van de 12 visies in de betreffende vierkanten. Elk voorstel wordt met zijn volgnummer ingebracht (volgorde zoals in de publicatie 'Welk Europa?' nr 48).

- De fundamentele keuzemomenten van elk federalistisch voorstel kunnen enerzijds sterk **van elkaar** verschillen hoewel anderzijds een aantal keuzes worden **gedeeld**. Gedeelde gemeenschappelijkheid kan misleiden omdat ze de **echte belangrijke punten van verschil** versluiert.

Lijst van keuzemomenten

'The key to success is making sense of cacophony'.
Ian Mundell, prof. Princeton, in European Voice of 28/02/2013

In dit hoofdstuk wordt eerst een poging ondernomen om verschillende keuzemomenten in een **ruimere theoretische context** te plaatsen en de variaties binnen die **keuzemomenten naast (onder) elkaar** te plaatsen. Dit hoofdstuk wil in de tweede plaats het **inzicht verbeteren** in een complex verband van keuzemomenten (opties), waarvan de juiste samenhang soms moeilijk te duiden is, of de hiaten moeilijk te achterhalen zijn.

Elk politiek project ontmoet zowel **windows of opportunity** als **standstills**. Van de periode voor en na de Europese verkiezingen van 2014 kan worden gezegd dat het om een **scharniermoment** gaat, waarin negatieve ontwikkelingen zich naast opportuniteiten zullen voordoen. Ook de EFS moet er toe bijdragen die opportuniteiten te helpen ontstaan.

Tabel 1 vergelijkt 12 visies door beroep te doen op een beperkt aantal keuzemomenten. In een **theoretische benadering** (die hierna wordt ontwikkeld) worden er méér keuzes onderscheiden. Deze lijst van keuzemomenten wordt in **categorieën en rubrieken** gestructureerd. Zo kan een **coherent en logisch projectvoorstel** worden geformuleerd.

Wellicht kunnen er over de volgorde en de invulling van de rubrieken afwijkende meningen bestaan. Deze rubricering is een **hulpmiddel**, dat wordt aangepast of vervolledigd.

Volgende categorieën worden weerhouden:

- **initiële keuzes** (fundamentele keuzes)
- **keuzes op lange termijn** (strategische keuzes)
- **keuzes op korte termijn** (tactische keuzes)

In elke rubriek (herkenbaar aan een cijfer (..)) worden de parallele mogelijkheden van **minimaal naar maximaal** opgelijst. Zie het eerste streepje en titel in cursief. Als er vooraf toch een analyse wordt gebracht, in plaats van meteen met een oplijsting van parallele keuzemogelijkheden aan te vangen, dan wordt dit vermeld.

- **initiële keuzes** (categorie 1) (fundamentele keuzes):

(11) *Welk doel voor de Europees federalistische stroming? (EFS)* (in stijgende volgorde)

- *Niet geformuleerd doel:*
 - de afwezigheid van een marsrichting betekent aanmodderen;
 - gecoördineerde actie is dan zeer moeilijk tot sub-optimaal.

- *Geformuleerd doel:*
 - geeft richting, hergroepeert de autonome secties rond één doel;
 - de secties kunnen de centraal voorgestelde EFS-actie(s) uitvoeren;
 - de secties kunnen er ook zelf invulling aan geven.

(12) *Welke uitgangspunten voor de EFS? (in stijgende volgorde)*

- *Tekortkomingen van het bestaande bestuursstelsel van de EU/eurozone:*
 - beperkte ad hoc remedie;
 - ontoereikend voor de formulering van een coherent project.
- *Doel van een Europees project voor de EFS:*
 - antwoorden op de gedeelde uitgangspunten binnen de EFS;
 - antwoorden op een sterk veranderende context en een snel verslechterende positie van Europa en/of de eurozone in de wereld;
 - formulering van de grote objectieven van een gedeelde maatschappelijke en politieke unie voor de EU en/of eurozone.

(13) *Hoe diepgaand moet het EFS-project zijn? (in stijgende volgorde)*

- *Onvolledig en oppervlakkig (institutioneel of sociaal-economisch):*
 - onvolledigheid gaat samen met slecht geformuleerde boodschappen;
 - falende hiërarchie onder de boodschappen van de EFS.
- *Geleidelijk toenemende diepgang van de boodschap van de EFS:*
 - stapsgewijze formulering, met prioritaire boodschappen;
 - volgt de weg van de interne democratie in de EFS.
- *Meteen volledig geformuleerd federaal project:*
 - resultaat van een systematische en volgehouden inspanning en met inachtneming van de interne democratie in de EFS;
 - voor sommige strekkingen in de EFS kan dat te snel gaan.

(14) *Welk omvang van het EFS-project? (in stijgende volgorde)*

- *Zeer beperkt politiek project:*
 - basis blijft de intergouvernementele methode met beperkte wijzigingen (zonder verdragwijziging);
 - gevaar voor terugplooiing (inzake de uitvoeringsmodaliteiten) voor o.m. sommige technische akkoorden over de eurocrisis of om onuitgevoerde bepalingen in het Verdrag van Lissabon;
 - onvolledig en niet geïntegreerd project (ad hoc in alle domeinen), wijzigingen beperkt tot kleine institutionele aanpassingen;
 - beperkt economisch bestuur (nog geen economische regering);
 - beperkte toename van de bevoegdheden van het Europees Parlement;
 - beperkte toename bevoegdheden van de Europese Commissie en Europees Hof van Justitie.
- *Volledig politiek project met einddoel en eventueel met gekende tussenstappen:*
 - economische federale regering met volle bevoegdheid;
 - meerderheidsbeslissingen in de Europese Raad;

- volledige medebeslissing door het Europees Parlement;
 - referendum bij belangrijke beslissingen;
 - Europees Hof van Justitie steeds bevoegd;
 - democratische grondwetgevende Europese Conventie;
 - democratische grondwet verankert de Federale Unie.
- *Inclusief project* (uit te voeren in die volgorde - elk aspect is gelijkwaardig):
 - maatschappijproject van de EFS (ten minste de grote principes);
 - wil de kloof met/malaise van/afwijzing door de burger slopen;
 - formuleert o.m. waarden en normen van de nieuwe gemeenschap;
 - politiek project van de EFS (afgeleid van het maatschappijproject);
 - beantwoordt het democratisch deficit in Europa;
 - beantwoordt het gebrek aan de nodige politieke legitimatie en slagkracht;
 - beantwoordt de vraag naar een gemeenschappelijk extern beleid en een zinvolle Europese présence in de wereld;
 - operationeel model voor de EFS (integratie van inhoud, vorm, tijd en strategie/tactiek);
 - EFS is aanwezig, bekend, geloofwaardig, relevant;
 - EFS formuleert de juiste voorstellen i.z. goed bestuur in de EU en/of in de eurozone;
 - EFS wordt erkend als vaandeldrager van het consequente Europees federalistische standpunt;
 - EFS is voorvechter van een vanzelfsprekend alternatief Europees federaal project.

(15) *Welke communicatie door de EFS? (en/en)*

- *Lokale secties communiceren individueel over de EFS-visie.*
- *De EFS die zich als debating groep aan het publiek voorstelt.*
- *De EFS die zich als actiegroep beperkt tot een beperkt programma.*
- *De EFS die zich als een pressie- en actiegroep richt tot een beperkt aantal doelpublieken.*

(16) *Welke vorm en inhoud bij de formulering van het EFS-project? (en/en)*

- *Kader met toepasselijke principes* (beknopte formulering):
 - een combinatie van voornamelijk federalistische principes;
 - principes fungeren als ideologische ijkpunten voor de EFS-ideologie.
- *Een missieverklaring, een beginselverklaring of een manifest, gedeelde uitgangspunten:*
 - zodra de principes vastliggen kan aan die verklaringen worden gewerkt;
 - doel van elke verklaring en onderling verband worden in acht genomen; zij weerspiegelen een logische opbouw van het gedachtengoed van de EFS.
- *Een volledig uitgeschreven project, zie ook (14):*
 - een lang proces dat slechts kan aanvangen als vorige stappen werden

- gezet en hierover consensus bestaat binnen de EFS;
- ideologische verduidelijking in deeldomeinen kan sneller vorderen;
- het uitschrijven geschiedt in logisch op elkaar volgende stappen.

(17) *Hoeveel democratie wensen we op Europees vlak? (in stijgende volgorde)*

- *Beperkte of indirecte democratie op Europees vlak in de EU resp. eurozone:*
 - intergouvernementele samenwerking in de EU; sluit niet uit dat aanzienlijke vooruitgang wordt geboekt, echter onder het exclusieve toezicht van de Europese Raad, waarbij de andere Europese instellingen en democratische legitimering worden uitgesloten;
 - communautaire samenwerking in de EU, met medewerking van de meeste Europese instellingen.
- *Gedifferentieerde democratische bevoegdheden voor EU resp. eurozone:*
 - méér medebeslissing door het Europees Parlement in technische en niet-politieke domeinen in de EU;
 - een pre-federaal stadium waarin de grondslagen voor een federaal Europa worden gelegd voor de eurozone.
- *Vitale democratie voor de eurozone:*
 - evenwicht tussen alle Europese instellingen met een duidelijke scheiding van de machten; Europees Parlement is de gelijke van Europese Raad;
 - instelling van een representatieve, transparante en een interactieve democratie, met inspraak door het volk en méér raadplegingen per referendum bij belangrijke beslissingen;
 - de Europese Commissie vervult de rol van een volwaardig executief, niet beperkt tot de rol van een economische regering;
 - invoering van de functie van president van Europa, verkozen door het Europese Volk, die tevens de leiding heeft van de Europese Commissie;
 - Europees Hof van Justitie is bevoegd in alle domeinen.

(18) *Hoe een verdrag of grondwet voor de eurozone formuleren? (in stijgende volgorde)*

- *Beperkte wijziging van de bestaande verdragen:*
 - binnen het huidige communautaire/intergouvernementele kader, met andere woorden binnen het Verdrag van Lissabon;
 - wijzigingen deels binnen, deels buiten het Verdrag van Lissabon; wanneer erbuiten, dan meestal op een louter intergouvernementele grondslag, dus met zeer beperkte invloed van de Europese instellingen.
- *Belangrijke wijzigingen aan de bestaande verdragen in beperkt aantal domeinen:*
 - waarvan de meeste wijzigingen een verdragsherziening vergen; keuze tussen een nieuw verdrag of aanzienlijke wijzigingen en toevoegingen aan het Verdrag van Lissabon; dit laatste kan wettelijk gecompliceerd worden.
- *De formulering van een pre-federale tussenstap voor de eurozone:*
 - vergt wellicht een nieuw verdrag en gedetailleerde overgangsmaatregelen;
 - kan een pragmatische tussenstap zijn die de sprong voorwaarts aanvaardbaar maakt voor de regeringsleiders van de eurozone.

- *De formulering van een federale grondwet voor de eurozone:*
 - pragmatisch en onvolledig; een nieuw verdrag met overgangsmaatregelen zonder bindend tijdschema;
 - consequente federale grondwet; begeleid door afgesproken overgangsmaatregelen en een overeengekomen tijdschema van uitvoering; vergt een volledig nieuw juridisch kader en de herformulering van alle grondwettelijke bepalingen; hier baat geen aanpassing van oude teksten.

- Keuzes op lange termijn (strategische keuzes) (categorie 2)

(21) *Welke termijnvisie voor het Europees politieke project?*

- *Een korte termijn visie beperkt tot de interne markt en niets méér:*
 - pragmatisch/haalbaar/opportunistisch/beperkte ambitie;
 - korte termijn visie en oplossingen (stap voor stap, niet gepland).
- *Een middellange visie in de huidige EU:*
 - pragmatische en ad hoc (technische) wetgeving; zonder bindend globaal of lange termijn doel;
 - geldende verdragsbepalingen beperken vooruitgang.
- *Een lange termijn visie, een Europese federatie voor de eurozone:*
 - de eurozone is wellicht de enige configuratie waarin de voortzetting van een ambitieuze politieke integratie mogelijk is;
 - aangepaste bestuursvorm maakt goed bestuur en beleid mogelijk;
 - democratische besluitvorming moet wetgeving legitimeren;
 - een echte economische en monetaire unie bevordert de welvaart en de stabiliteit van de eurozone (verschillende unies zijn naast elkaar nodig);
 - een gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid versterkt de positie van de eurozone in de wereld;
 - een consequente/ lange termijn visie/ met of zonder tussenstappen, wordt de grote federale sprong voorwaarts genoemd.

(22) *Wat verwacht de bevolking van de eurozone?*

- *Wat ervaart de Europese bevolking? (analyse)*
 - ontgoocheling over de gebrekkige bescherming die de EU biedt;
 - ontgoocheling over de dalende welvaart in de EU resp. eurozone;
 - gebrek aan transparantie in de Europese besluitvorming;
 - het gevoel dat alleen de economie ten dienste van het bedrijfsleven telt;
 - de afwezige directe band tussen de bevolking en de Europese uitvoerende macht/wetgevende macht.
- *Wat vraagt de bevolking van de eurozone? (analyse)*
 - méér inzicht in de meerwaarde van het Europees project;
 - méér duidelijkheid over het waarom van het Europees beleid;
 - méér respect voor haar voorkeuren en prioriteiten;
 - méér zekerheid over de toekomst.
- *Welke mogelijke antwoorden van de EFS? (in stijgende volgorde)*
 - project exclusief gericht op de institutionele verbetering van het bestuur;

- gericht op de realisatie van een politiek project gesteund op de specifieke waarden en normen van Europa;
- gericht op de realisatie van een maatschappij- en politiek project waarin de bevolking (en haar vertegenwoordigers) de volle soevereiniteit van de Unie deelt met de lidstaten.

(23) *Hoe moet een federale Unie worden ingevoerd?* (in stijgende volgorde)

- *Zonder streefdatum en met een vaag doel voor ogen:*
 - leidt tot niets; een dwingend tijdspad is één voorwaarde tot succes;
 - zonder duidelijk doel zijn er geen politieke engagementen.
- *Met een streefdatum, maar zonder tussenstappen:*
 - onwaarschijnlijk;
 - praktisch niet te realiseren.
- *Met een streefdatum en met tussenstappen:*
 - is realistischer;
 - is mits een lange overgangperiode wellicht haalbaar, waarbij de de grondwet en de tussentijdse objectieven stap voor stap worden ingevoerd; deze stappen moeten op voorhand formeel worden afgesproken.

(24) *Welk soort federalisme kiest de Europees federalistische stroming (EFS)?* (in stijgende volgorde)

- *Functioneel federalisme:*
 - is nog intergouvernementeel, met trage en beperkte besluitvorming en de Europese Raad die de besluitvorming bepaalt en kan beperken.
- *Pre-federalisme:*
 - toename van het aantal federale procedures en instellingen in een context die communautair is, soms nog eenstemmigheid in sommige gevallen;
 - vermindering van het aantal beslissingen bij eenparigheid;
 - invoering van een economische regering voor Europa; het Europees Hof van Justitie wordt in een groeiend aantal materies bevoegd.
- *Federalisme:*
 - verbindt legitimatie, efficiëntie, doelgerichtheid, democratie, scheiding der machten en subsidiariteit;
 - evenwicht van de machten, subsidiariteit en proportionaliteit.
 - soevereiniteit van de burger staat gelijk met deze van de lidstaten;

(25) *Welke lidstaten delen welke politieke finaliteit in het EFS-project?* (in stijgende orde)

- *Europa van de natie-staten (EU):*
 - komt overeen met huidige toestand en scheidt de foute indruk dat het om een nieuwe formule gaat; het is een weerspiegeling van het communautaire Europa (EU); misschien is er een kleine meerwaarde;
 - het is uitgesloten dat alle EU een federaal project voor Europa zullen accepteren, daarom is een aanpak met twee snelheden aangewezen.

- *Van een twee snelheden beleid naar een Europese politieke unie:*
 - erkent formeel het verschil tussen minimalisten en maximalisten;
 - de EU, met een zeer beperkte uitbreiding van bevoegdheden en daarnaast de eurozone, die dezelfde Europese instellingen gebruikt;
 - de eurozone of minder lidstaten, integreren verder, zonder aanpassing van de Europese verdragen; dit zal beperkte resultaten genereren;
 - de eurozone of minder (met een minimum van 9 lidstaten), die hun federaal project verankeren in een afzonderlijk verdrag of een nieuwe grondwet:
 - niet alle eurozone-lidstaten wensen een federale Unie;
 - het minimum voor een politieke unie omvat 4 unies: een bankenunie, een begrotingsunie, een economische en monetaire unie en een overkoepelende politieke unie; is nog geen consequente federatie;
 - gedeelde soevereiniteit is een noodzakelijke voorwaarde om een redelijke solidariteit in te voeren in de eurozone;
 - die euro-lidstaten die het federale project steunen moeten voldoen aan de criteria van Maastricht; zo niet zijn er overgangsmaatregelen;
 - die euro-lidstaten die het federaal project niet volgen of die als zwakke leden van de eurozone worden gekwalificeerd krijgen een overgangsstatuut binnen de eurozone; zij kunnen zich beroepen op verworven rechten, hebben minder medebeslissing en mogen het verder integratieproces van de kern niet hinderen;
 - de euro kerngroep blijft open voor die lidstaten (zowel binnen als buiten de eurozone) die aan de voorwaarden beantwoorden, nl. het doel van een federale unie onderschrijven en het acquis aanvaarden.

- *Derde Europese weg:*
 - het VK en andere terughoudende lidstaten kunnen het statuut van geassocieerde lidstaat van de EU verwerven. Dat impliceert: verlies van medezeggenschap, minder subsidiëring, geen toegang tot de nieuwe voordelen van de interne markt waar de eurozone heeft beslist;
 - de terughoudende lidstaten van de EU kunnen versterkte samenwerking, een pre-federaal of een federaal project niet tegenhouden.

(26) *Welke aard van politieke unie op federale grondslag voor de eurozone? (in rijzende volgorde)*

- *Eurozone (of minder lidstaten) als federaal rechtssysteem:*
 - een rechtssysteem werkt even goed als een Europese staat op voorwaarde dat het toegepaste Europees federalisme verankerd wordt in een grondwet;
 - deze politieke unie kan later worden uitgebreid met andere EU-lidstaten die aan de voorwaarden van toetreding voldoen.

- *Eurozone (of minder lidstaten) als federale staat:*
 - een federale staat versterkt de indruk van een gecentraliseerde eenheidsstaat en dit moet worden vermeden door de EFS.

Keuzes op korte termijn (categorie 3)

(31) - *Voor de Europees federalistische stroming (EFS):*

(311) *Welke prioriteiten voor de EFS? (prioriteiten en/en en per prioriteit in stijgende volgorde)*

- *Prioriteit gaat naar analyse (feiten en keuzemogelijkheden):*
 - analyse als basis waaruit iedereen zelf conclusies kan trekken;
 - analyse als een stap tot de remediëring van een probleem;
 - analyse als een stap naar maatschappelijke en politieke initiatieven op basis van geformuleerde doelstellingen.
- *Prioriteit gaat naar inhoud:*
 - vaag/onvolledig/ontwijkend voor de kernvragen;
 - inhoudelijke specificiteit ontwikkelen.
- *Prioriteit gaat naar inclusieve/geïntegreerde werkmethodes:*
 - individuele, ongecoördineerde en afwijkende initiatieven (naar vorm en inhoud) van geografisch verspreide deelnemers binnen de EFS:
 - zij vergroten noch de representativiteit noch de slagkracht van EFS;
 - zij bestendigen de versplintering van de EFS;
 - gecoördineerde initiatieven naar vorm/strategie/tactiek/ timing/samenwerkingsmodel tussen lokale secties (centrale impulsen samen met lokale inspraak/uitvoering):
 - zij verhogen de geloofwaardigheid en representativiteit van de EFS;
 - zij vergroten de aanhang en de bereidheid van derden om te luisteren, toe te treden en/of samen te werken.

(312) *Wie formuleert het project van de EFS? (in rijzende volgorde)*

- *Eén of twee personen:*
 - is te beperkt en werkt niet op Europees vlak;
 - kan een aanzet zijn tot verdere verdieping en verrijking.
- *Een task force:*
 - formule om tot gemeenschappelijke standpunten te komen, hoewel resultaat onzeker is;
 - wordt eventueel opgesplitst in een groep minimalisten en een groep maximalisten, met elk een eigen projectvoorstel/visie.
- *In samenwerking met (maar niet onder de hoede van) Europese denktanks:*
 - degelijke taakomschrijving en -verdeling volgens ieders specialisme/ beschikbaarheid/voorkeur;
 - samen met de denktanks putten uit nuttige wetenschappelijke bronnen.
- *Na intens intern (democratisch) overleg in de EFS:*
 - dit overleg kan maar starten als er reeds een ontwerpproject is;
 - vergt een systematische en getimede aanpak.

(313) *Welke (gezamenlijke en individuele) actie voor de EFS? (in stijgende volgorde)*

- *Ad hoc met punctuele actie en standpunten:*
 - bekommert zich niet om een algemeen plan of strategie; meestal lokaal;
 - losstaande initiatieven per sectie of interregionaal, die elkaar onderling weinig versterken.

- *Beperkt interregionaal gecoördineerd optreden:*
 - samen per land:
 - beperkt effect bij doelpublieken;
 - zeer beperkte uitstraling bij een algemeen publiek;
 - samen transnationaal:
 - iets méér effect, maar blijft zeer beperkt;
 - impact op doelpubliek(en) blijft minimaal.
- *Onregelmatig interregionaal pressiewerk:*
 - blijft ineffectief;
 - het geselecteerde doelpubliek zal er zich nog niet door voelen aangesproken (aandacht gaat telkens verloren, als er al aandacht was).
- *Gepland/doorlopend pressiewerk in het kader van duidelijke doelstellingen:*
 - enig effect kan worden verwacht;
 - de doelpublieken (elites) zullen de EFS beginnen op te merken en eventueel beginnen te waarderen.

(314) *Met wie communiceren?* (deels en/en, niet of/of)

- *Eigen medewerkers (interne communicatie moet elk geval):*
 - permanent contact onderhouden;
 - samenhang, motivering, richtinggeving en sturing voor medewerkers.
- *Algemeen publiek:*
 - onvoldoende doelgericht/te omvangrijk/ontoereikende communicatiecapaciteit en onvoldoende financiële middelen;
 - indien toch (at random), leidt tot een onbeduidend of nuleffect.
- *Beperkte en relevante doelpublieken:*
 - te bereiken door gedifferentieerde communicatie,
 - bereikt haar objectieven door een semi-professionele aanpak;
 - mits planning/gemeenschappelijkheid/gelijktijdigheid/kwaliteit van de communicatie.

(315) *Hoe organiseert de EFS haar werking?* (zie ook 313)

- *Ad hoc geïmproviseerde actie* (als eerste stap in een leerproces); mag niet de regel zijn;
- *Via een systematische benadering:*
 - een toekomstplan (met een finaliteit en de weg daarheen) formuleren; dat plan zal in verschillende opeenvolgende fases worden opgedeeld, rekening houdend met de capaciteitsopbouw in de EPS;
 - strategie en tactiek formuleren;
 - planning en coördinatie van de actie (leerproces en aanknopend bij strategie/tactiek);
 - communicatieplan binnen gedefinieerde/overeengekomen strategie/tactiek;
 - korte termijn planning binnen een middellange termijn visie;
 - capaciteitsgroei door werving van nieuwe vrijwilligers en nieuwe secties.

(316) *Welk imago wil de EFS ontwikkelen?* (in stijgende volgorde)

- *Een imago wordt niet nagestreefd:*
 - de EFS zijn federalisten en democraten (met een beperkte visie);
 - de EFS neemt aan dat de formulering van losse boodschappen volstaat.
- *Een vaag imago wordt voldoende geacht:*
 - de EFS zijn federalisten die via een democratische Conventie méér legitimiteit en méér betrokkenheid van de bevolking wensen te scheppen in het Europese project.
- *Een imago-opbouw (herkenbaarheid) binnen een doelgericht imago-beleid:* (permanente en aangehouden inspanning/bijsturing) rond volgende opvattingen:
 - het Europese project van de EFS is een globaal en inclusief project (dat niet enkel een economisch of politiek project is, maar ook een maatschappijproject;
 - Europa moet de burger beschermen, Europa moet pro-actief optreden en een plaatst in de wereld waarborgen die haar belangen vrijwaart;
 - de EFS staat voor goed bestuur en democratie op alle bestuursniveaus;
 - de EFS is ervan overtuigd dat de Europese uitgaven doelmatiger zijn dan de nationale uitgaven, zodoende kan er méér met minder geld, bovendien moet de Europese begroting stijgen om de Europese noden te dekken, maar mag de globale belastingdruk niet verhogen (de nationale daalt);
 - het Europese budget zal worden gedekt door eigen Europese middelen;
 - in het Europees project van de EFS wordt geijverd voor een echte representatieve en interactieve democratie (en/en niet of/of).

(32) *Voor de Europese Unie*

(321) *Hoe de toekomst van Europa voorbereiden?* (in stijgende volgorde)

- *de lidstaten formuleren tijdens een intergouvernementele conferentie de toekomstvisie voor de volgende herzieningsperiode (circa elke 10 jaar);*
- *de politieke fracties in het EP (en de nationale politieke partijen?) formuleren elk voor zich een toekomstvisie voor de volgende legislatuur (vijf jaar);*
- *alle leden van het Europees Parlement formuleren de regels van een beperkte politieke unie voor alle EU-lidstaten; dit voorstel legt het Parlement voor aan de Europese Raad; samen met het EP zullen zij de definitieve tekst vastleggen die later aan een pan-Europese volksraadpleging wordt onderworpen;*
- *het Europees Parlement formuleert een ontwerp-grondwet voor de eurozone (enkel door haar parlementsleden); dit ontwerp legt het Europees Parlement voor aan de leden van de eurozone in de Europese Raad; samen zullen zij een definitieve tekst vastleggen, met later een pan-Europese volksraadpleging;*
- *de EFS stelt aan het Europees Parlement en aan de Europese Raad voor om een Europese democratische Conventie samen te roepen, voor of na de Europese verkiezingen van mei 2014, teneinde een beperkte politieke unie (voor de EU) en een Europese federale grondwet (voor de eurozone) voor te bereiden; deze teksten worden aan een pan-Europese volksraadpleging onderworpen;*

- *de EFS stelt een ontwerp-grondwet voor aan het Europees Parlement en de Europese Raad met de vraag deze samen goed te keuren en/of te amenderen in een Europese democratische Conventie; in deze Conventie heeft het Europees Parlement en de Europese Raad gelijke medebeslissing; de goedgekeurde teksten (voor de EU en de eurozone) worden aan een volksraadpleging onderworpen.*

(322) *Welke sociaal-economische finaliteit in het EFS-project? (in stijgende volgorde)*

- *Een Europa dat voornamelijk zorg draagt voor de interne markt (EU):*
 - interne markt en enkele nieuwe randbevoegdheden (EU);
 - interne markt en een beperkte begrotingsunie (EU of minder);
- *EU met extra bevoegdheden en legitimatie binnen of buiten de interne markt:*
 - het hoofddoel blijft een interne markt; het beleid in sociale zaken, taxatie, energie blijft voornamelijk nationaal/regionaal;
 - van een doorbraak kan geen gewag worden gemaakt zonder een volwaardige politieke unie met extra legitimatie en democratie.
- *Eurozone:*
 - eurozone en beperkte begrotingsunie, zonder extra bevoegdheden of versterkte samenwerking; stijgt amper boven de EU uit;
 - eurozone (of minder) met extra bevoegdheden in een beperkt aantal domeinen binnen versterkte samenwerking; wisselende landenconstellaties betekenen nog geen versterking van het politieke weefsel;
 - eurozone (of minder) met extra bevoegdheden en verankerd in een pre-federaal verdrag of in een aparte grondwet op federale grondslag; enkel hier kan er gewag worden gemaakt van een significante doorgroei.

(323) *Welke andere prioritaire bevoegdheden? (en/en)*

- *Beter werkende interne markt in EU of eurozone:*
 - autonoom handelsbeleid;
 - geïntegreerd energiebeleid;
 - geïntegreerde grote netwerken (energie/breedband/onderzoek);
 - geïntegreerd asiel en migratiebeleid en buitengrensbescherming;
 - geharmoniseerd interne zaken beleid;
 - geïntegreerd transportbeleid;
 - geharmoniseerd veiligheidsbeleid;
 - geharmoniseerd extern beleid;
 - geharmoniseerd sociaal beleid (o.m. tegen sociale dumping);
 - geharmoniseerd belastingbeleid (tegen fiscale fraude en tegen belastingparadijzen);
 - autonoom budget voor de eurozone, met eigen inkomsten.
- *De eurozone moet eigen wetgevende maatregelen kunnen nemen, in verband met de interne markt (na raadpleging van de andere EU-leden, maar zonder veto) wanneer een politiek initiatief het niet haalt op EU-niveau.*
- *Optimaal functionerende actieve democratie/legitimering binnen de eurozone,*

met volledige medebeslissing van het Europees Parlement, zonder unanimiteit, en een Europees Hof van Justitie met volle bevoegdheid.

- De Europese Commissie vervult haar rol van *een echt executief*, niet beperkt tot de rol van een economische regering.

(324) *Wat met zwakke euro-lidstaten?* (in stijgende volgorde)

- *Hoe een zwakke euro-lidstaat kenmerken?*
 - realiseert de Maastricht-criteria benedenmaats; voor die lidstaat geldt een overgangsstatuut;
 - geniet overgangs- en steunmaatregelen om later opnieuw volwaardig in de EMU te functioneren, mogelijk met een gedifferentieerd economisch beleid.
- *Wat wordt van de zwakke lidstaten verwacht?*
 - discipline, zin voor verantwoordelijkheid, betrouwbare samenwerking;
 - uitvoering van het opgelegde herstelbeleid;
 - aanvaarden van een strenge controle en toezicht evtl. door de trojka.
- *Wat wordt van de sterke lidstaten verwacht?*
 - solidariteit en goed begrepen eigenbelang; zij kunnen een streng herstelbeleid opleggen, dat de groei en het behoud van de levensstandaard van een land in moeilijkheden liefst zo weinig mogelijk aantast; streng voor de nationale overheid en redelijk inschikkelijk tegenover de bevolking;
 - kunnen voogdij opleggen als tegenprestatie voor collectieve hulp.
- *Wat met een transferunie, een Europees schuldenagentschap, gezamenlijke Europese obligatieleningen, kredietfaciliteiten en economische stimuleringsmaatregelen voor zwakke euro-lidstaten?*
 - een transferunie kan overwogen worden na de harmonisering van de belastingen, een volledige budgetunie, Europese eigen inkomsten en een grondwet voor Europa;
 - een stapsgewijze invoering van de wettelijke basis voor deze maatregelen zal mogelijk worden gemaakt;
 - de integrale invoering op lange termijn van een globaal plan binnen een tijdstraject, maar aangekondigd en op voorhand afgesproken (hoopvol en vertrouwen scheppend perspectief).

Twee beslissingsbomen uitgewerkt

Volgende voorbeelden worden gekozen omdat ze **twee uitersten** vertegenwoordigen. Ze werden niet gekozen omdat ze beter zouden zijn dan andere visies. Met die keuze wordt duidelijk gemaakt dat er in de heden voorliggende federalistische voorstellen een hemelsbreed verschil kan schuilen.

Beslissingsboom volgens een minimaal project, namelijk een 'Europa van de natie-staten' (voorstel Delors - F 1). Deze beslissingsboom volgt de theoretische benadering en de volgorde die hierboven werd geformuleerd. Deze oplijsting fungeert enkel als een indicatieve 'checklist'. Deze 'boom' is een *controlelijst* die geen dwangbuis mag worden.

- Doel van deze visie:

- Expliciete doelen:

- het publiek debat over een politieke unie voor Europa opnieuw opstarten;
- al diegenen mobiliseren die een efficiënter en méér gelegitimeerde Europese integratie nastreven;
- een klare invulling geven aan de definitie van een politieke unie met bijzondere aandacht voor de gedeelde bevoegdheden, gemeenschappelijke instellingen en een beleid dat onder het toezicht van de burgers (of hun vertegenwoordigers) staat;
- een politieke unie in de EU is reeds een gedeeltelijke realiteit die enkel nog dient verdiept te worden;
- de combinatie van de begrippen efficiëntie en legitimiteit krijgt zin door de invoering van het begrip differentiatie; zodoende wordt de eurozone als motor voor een politieke Unie gerechtvaardigd; een betere organisatie van eenheid in diversiteit en het opvangen van de externe uitdagingen;
- de eurozone kan vooruitgang boeken via een beroep op de versterkte samenwerkingsprocedure; kortom op basis van de bestaande verdragen en het gangbaar functioneel federalisme; dat is de betrouwbaarste manier om vooruit te gaan, in tegenstelling tot de grote federale sprong voorwaarts;
- de Europese verkiezingen van 2014 zijn een cruciaal scharniermoment omdat er niet alleen volksvertegenwoordigers worden verkozen, maar tevens (onrechtstreeks) een nieuwe voorzitter van de Europese Commissie; hier moeten de politieke fracties in het Europees Parlement hun rol beginnen spelen;
- beperkte pragmatische voorstellen als blijk van staatsmanschap.

- Impliciete doelen:

- met een begrensde politiek doel, hopen dat het intergouvernementeel bestuur deels wordt versoepeld in een meer gelegitimeerde besluitvorming;
- de huidige hybride organisatievorm kan mits kleine wijzigingen toch de noodzakelijke vooruitgang genereren;
- door het begrip federalisme aan de eurozone te koppelen een meerwaarde inbouwen.

- Vorm van deze visie:

- aan de analyse van de toestand wordt méér aandacht besteed dan aan een uitgewerkt politiek project

- Inhoud van deze visie (besluitvormingsboom met zelfde nummers en volgorde als in het theoretische overzicht):

- Initiële keuzes:

- (11) vaag geformuleerd algemeen doel voor de EU en de eurozone die de acceptatie door de Europese leiders moet vergemakkelijken;
- (12) vermoedelijke uitgangspunten van Jacques Delors:
 - uniciteit van de beslissing, dwz. liefst met alle EU lidstaten samen, eerder dan in kleinere groepen; de Europese Commissie is de bewaker van die opvatting;
 - nieuwe politieke instellingen zijn niet nodig; wel nieuwe coördinatie-mechanismen, met een belangrijke rol voor de Europese Commissie;

- is overtuigd dat de EU met de tijd maakbaar zal worden;
- instellingen zullen met kleine stapjes worden aangepast aan de noden van de tijd;
- als deze methode méér tijd zal vergen, dan moet het maar zo vermits het niet anders kan;
- de Europese staatshoofden en regeringsleiders zullen inzien dat ze moeten optreden om de asymmetrische groei binnen de EU aan te pakken, het verlies van welvaart en welzijn te counteren en het verlies aan invloed van de EU-eurozone in de wereld om te keren;
- de EU en de eurozone kunnen binnen dezelfde instellingen gedifferentieerd verder integreren;
- er is geen tegenspraak tussen de nationale staat, als redder in hoogste nood, en de Europese instellingen als uitvoerder van de wensen van de lidstaten;

(13) beperkte extra institutionele middelen om dit doel te bereiken;

(14) dit voorstel is een variatie op de bestaande toestand; de gedifferentieerde ontwikkeling wordt gerechtvaardigd; de eurozone als motor van een politieke unie; een pleidooi voor nieuwe procedures onder de leiding van de Europese Commissie (die daarom niet democratischer of gelegitimeerder worden);

(15) -

(16) beperkt zich tot enkele richtsnoeren en enkele onvolledige antwoorden;

(17) beperkte en indirecte democratie, hoewel méér controle van de burgers wordt bepleit (hoe wordt niet verduidelijkt);

(18) beperkte wijziging - binnen of buiten - de bestaande verdragen.

- Keuzes op lange termijn:

(21) alleen een middellangetermijn pragmatische visie;

(22) de bestaande toestand is de grondslag voor een hervorming waarin er weinig wordt gewijzigd;

(23) geen streefdatum; behalve de Europese verkiezingen van mei 2014;

(24) functioneel federalisme, komt neer op feitelijk confederalisme;

(25) alle EU-lidstaten nemen deel aan de uitbouw van de interne markt; eurozone als motor voor een federaal (?) Europa;

(26) wellicht rechtssysteem en geen Europese staat.

- Keuzes op korte termijn:

(321) staats- en regeringsleiders blijven de 'voortgang' bepalen;

(322) ad hoc invulling van de noodzakelijke beslissingen;

(323) zwakke eurozone-lidstaten: geen duidelijkheid over te voeren beleid.

Beslissingsboom volgens een maximaal project, namelijk de omgekeerde benadering (voorstel Verschooten - F 11). Deze beslissingsboom volgt de theoretische benadering en de volgorde die hierboven werd geformuleerd. Deze opijsting fungeert enkel als een indicatieve 'checklist'. Een dwangbuis mag die lijst niet worden.

- Doel van dit alternatief:

- Expliciete doelen:

- de patstellingen van het verleden vermijden, waaronder een vaag project;
- einddoel en tussenstappen worden tezamen geformuleerd;
- de EU en de eurozone hebben geen tijd te verliezen; daarom is er een

bewustzijn van hoogdringendheid nodig om achteruitgang tegen te gaan en de autonomie van Europa te vrijwaren.

- Impliciete doelen:

- lange overgangperiode moet tegenstand counteren;
- door de logica en de vanzelfsprekendheid van het voorstel druk op de Europese besluitvormers uitoefenen, die 'verdere' integratie tegenhouden;
- door het duidelijke en expliciete karakter van het voorstel een wervend en hoopvol toekomstperspectief scheppen.

- Vorm van dit alternatief:

- Aan de analyse van de huidige politieke en sociaal-economische toestand wordt geen aandacht besteed omdat er talrijke zeer goede inschattingen zijn.
- Dit voorstel is direct en transparant en is een echt politiek alternatief.

- Inhoud van dit alternatief (besluitvormingsboom):

- Initiële keuzes:

- (11) geformuleerd einddoel, dat de tot op heden gebruikte redeneringen omdraait en daardoor nieuw perspectieven opent; dit voorstel gaat enkel over de eurozone als voorhoede voor verdere integratie; anderzijds zal de EU slechts een beperkt aantal aanpassingen doorvoeren;
- (12) alle uitgangspunten worden samen en meteen geformuleerd;
- (13) volledig uitgeschreven project dat stapsgewijs tot stand komt op basis van vooraf genomen beslissingen en tijdstraject; en een ontwerp federale grondwet formuleert, los van de bestaande verdragen;
- (14) inclusief project dat inhoud, vorm en uitvoering integreert;
- (15) de EFS als pressiegroep op de bestuurlijke en intellectuele elites in Europa;
- (16) ideologische duidelijkheid, die ijkpunten verklaart;
- (17) einddoel: een vitale democratie, waarin de Europese burgers zich herkennen en zich mee willen associëren;
- (18) een nieuw pre-federaal verdrag of grondwet voor de eurozone; geen aanpassing van het Verdrag van Lissabon voor de eurozone.

- Keuzes op lange termijn:

- (21) lange termijn visie voor de realisatie van een Europese federatie in de eurozone, verankerd in een pre-federaal verdrag en/of een grondwet;
- (22) realisatie van een maatschappij en politiek project voor de eurozone op federale grondslag;
- (23) streefdata voor de overeengekomen tussenstappen;
- (24) consequent federalisme;
- (25) tweesnelheden ontwikkeling, aangevuld met het concept van de geassocieerde lidstaat;
- (26) een Europese federatie als rechtssysteem, niet als staat.

- Keuzes op korte termijn:

- (311) tegelijkertijd analyse, inhoud en gepaste werkmethode in de EFS;
- (312) werkgroep formuleert ontwerp-grondwet, samenwerking met denktanks, en finaal toepassing van interne democratie in de EFS;
- (313) gepland en doorlopend pressiewerk in het kader van duidelijke

- doelstellingen door de EFS;
- (314) de EFS zoekt beperkte en relevante doelpublieken op; semi-professioneel benaderd door gedifferentieerde communicatie;
 - (315) de EFS organiseert haar werking systematisch; dank zij methodes die in het bereik van de vrijwilligers liggen;
 - (316) doelgericht imagobeleid van de EFS.

Essentiële keuze

De Europees federalistische stroming (EFS) moet duidelijk kiezen voor een **opportunistische (korte termijn) of voor een rechtlijnige (lange termijn) benadering**. Een stukje van beide is niet werkzaam. Als de EFS kiest voor een rechtlijnige opstelling moet ze dat duidelijk tonen. Een opportunistische benadering dreigt niets op te leveren, omdat de EFS zich dan inzake de Europese integratie niet onderscheidt van de andere (behoudsgezinde) politieke stromingen.

Hoe kan die opstelling worden **verantwoord**? De EFS moet de spreekbuis zijn van een consequent federalistisch alternatief. Dat is de **specificiteit** en **herkenbaarheid** van de EFS. Geen enkele andere politieke stroming zal de EFS hierin beconcurreren.

De EFS stelt zich op als de **consequente criticus** van het intergouvernementele Europese bestuursstelsel. Tegelijkertijd eist de EFS een betere/andere bestuursvorm, namelijk een Europees federale bestuursvorm, die geen afbreuk doet aan het *acquis communautaire*.

Sommigen zien hierin een **onmogelijke spreidstand**. Dat hoeft niet als de patstellingen, die tot op heden werden ontmoet, worden vermeden. Fiche 11 in de publicatie *Welk Europa?* nr 48 levert hiervoor een schets. De basisidee van fiche 11 (a reversed approach to break the deadlocks of the past) is echter zo ruim dat er varianten op kunnen worden geformuleerd. Het doel is een optimaal voorstel te formuleren waaruit een politieke unie ontstaat die efficiënt, democratisch en rechtvaardig is.

Vage compromissen aanvaarden om opportunitere redenen leidt tot onduidelijke en moeilijk te verkopen boodschappen bij de intellectuele en de bestuurlijke elites. De basisideeën moeten logisch en evident zijn. Simpel en toch ambitieus. Ambitieuze en toch voorspelbaar. Moedig en genereus. Verantwoordelijk en solidair.

Deze doelstellingen worden te gemakkelijk als **tegenstrijdig** afgedaan. Een verstandige en niet-eenzijdige aanpak kan dit verhelpen. Op de 'one-size-fits it all' (nu) moet een gedifferentieerde bestuurlijke benadering volgen, die met de realiteit rekening houdt. Dit verhoogt de complexiteit, maar bevordert tegelijkertijd de zin voor rechtvaardigheid, solidariteit en verantwoordelijkheid van de lidstaten en vergroot aanzienlijk de kans op een groeiende sympathie voor toetreding tot of assimilatie van de boodschap van EFS door de intellectuele en bestuurlijke elites in Europa.

Interim conclusies (2)

- Alle 12 visies zijn **complementair**, in de zin dat ze meestal andere focussen leggen en in een aantal domeinen wel zouden kunnen samengaan. Met de ideeën van de

12 visies kunnen ook nieuwe varianten worden geformuleerd.

- De EFS ontwerp-visie moet zoveel mogelijk **gemeenschappelijkheid** inhouden. Het project moet ook velen buiten de EFS kunnen bekoren en bezielen.
- Een **out-of-the-box-denken** als bevrijding uit achterhaalde verstikkende redeneringen.
- Een **inclusief project** weerspiegelt de ernst en degelijkheid van de EFS. Beide zijn onontbeerlijk voor succesvolle campagnes van de EFS.
- De gelegenheid van de **Europese verkiezingen** van mei 2014 mag niet worden gemist. De EFS promoot een alternatieve visie en zal er voor zorgen een aantrekkelijk imago, aanwezigheid en geloofwaardigheid tentoon te spreiden.
- Een **diepgaand intern EFS debat** over de toekomst voor Europa moet snel starten.
- De EFS moet **continuïteit en coherentie** tentoon spreiden in haar campagnes.
- Een beslissingsboom laat toe een **systematisch beeld** op te hangen van een project voor Europa. Samenhang, contradictie en hiaten worden zodoende zichtbaar.
- Elke **onsystematisch, ondoordacht of niet-inclusief initiatief** is een verspilling van tijd en energie. Deze misleidende benadering dient onmiddellijk te worden vervangen door het tegenovergestelde.

Wat is van belang?

‘Europese militanten delen objectieven met aanzienlijk potentieel die niet gemakkelijk te realiseren zijn, en hebben ideeën met veel potentieel, waarvan de kern niet simpel te formuleren is.’

Welke besluiten er ook uit voorgaande pagina's worden getrokken de hele onderneming **kan nog steeds mislopen**. Daarom deze sectie. Twee verschillende benaderingen tonen hetgeen nog ontbreekt om tot een positief resultaat te komen.

Een eerste classificatie maakt het onderscheid tussen **interne interactie** en **externe interactie (1)**. Een tweede classificatie vertaalt deze inspanning **een schema met een opgelegde volgorde (2)**, waarin een aantal stappen worden geïdentificeerd. Dit laatste schema wordt gaandeweg **gedetailleerder en wordt beter geschikt voor toepassing**.

(1) Vormen van interactie: (die geen volgorde aanduiden)

- *Interne interactie, waarbij de belanghebbenden van de EFS:*

- een gezamenlijke analyse van de situatie maken die regelmatig wordt geactualiseerd;
- op elkaar afstemmen van gezamenlijke uitgangspunten/einddoel/doelstellingen;
- overeenstemmen over de te volgen strategie/tactiek;
- evolueren naar een gedeelde visie over de toekomst van Europa waarin rekening wordt gehouden met strategie en tactiek;
- een communicatiebeleid ontwikkelen met gedifferentieerde communicatie.

- *Externe interactie van de EFS gericht op:*
- gedeelde boodschappen (vorm/inhoud/timing): diplomatieke en/of directe stijl;
 - gezamenlijke campagnes (objectieven/doelpubliek) waarbij het imago getoond wordt dat de EFS wil verwerven bij het benaderde doelpubliek;
 - de continuïteit in de actie zal deze inspanningen schragen omdat ze gesteund is op een doorlopende aanwezigheid met werkzame gedachten die het idee van een federaal Europa op de juiste manier promoten;
 - het bereiken, mits de juiste communicatie, van het juiste doelpubliek (media, politieke partijen, bestuurs- & intellectuele elites in Europa en van het middenveld); dit is het resultaat van een geleidelijke capaciteitsopbouw en van kwalitatieve communicatie, nodig om de globale effectiviteit te bevorderen;
 - elke actie is gebaseerd op geformuleerde objectieven, die zich situeren in een strategisch plan; dat betekent dat elke activiteit een deel is van een continu proces met nauwkeurige en complementaire objectieven; evaluaties vinden regelmatig plaats.

(2) Een schema met volgorde voor de EFS: (in rijzende volgorde van intensiteit/detail)

- *Formulering van de analyse en het feitenmateriaal* over de politieke en socio-economische situatie op Europees niveau.
- *Formulering van gezamenlijke uitgangspunten*, missieverklaring, manifest en strategische overwegingen (die de EFS positioneren). Wat is de specificiteit van de EFS? Een task force kan belast worden met de formulering. Zal via de weg van de interne democratie worden goedgekeurd.
- *Ontwikkeling van een samenwerkingsmodel* tussen de secties en de internationale secretariaten. Een task force kan hiermee belast worden. Het resultaat wordt via de weg van de interne democratie goedgekeurd.
- *De communicatie van de EFS zal positief zijn.* Een combinatie van kritiek en hoop wordt (ook via derden) gericht aan geselecteerde doelgroepen. De thema's van het scheppen van welvaart, groei, tewerkstelling en het nastreven van geluk zullen niet worden geschuwd.
- Het communicatiebeleid zal worden opgesplitst in *lange termijn en korte termijn objectieven*. Het lange termijn beleid is een uitvloeisel van de strategie van de EFS. Het korte termijn beleid wordt opgedeeld in een reeks complementaire en op elkaar volgende acties. Het effectief bereiken van het doelpubliek zal hét criterium zijn bij de kwalitatieve beoordeling van de communicatie van de EFS. Evenals de assimilatie van de visie van de EFS en een adequate imago-opbouw. Zonder gepaste communicatie bestaat de EFS zelfs niet voor de buitenwereld. Ook een minimum niveau van relevantie moet worden bereikt tijdens de campagnes.
- *Gedeelde boodschappen* zullen het politiek programma van de EFS versterken. Die zijn het resultaat van een interactie tussen de ideologie van de EFS, de actualiteit en strategische/tactische overwegingen. Een stuurgroep zal hiermee worden belast en de voorstellen zullen worden gedragen door de interne democratie van de EFS.
- *Geloofwaardige campagnes* nastreven, die een optimaal effect opleveren voor de inspanning die de EFS in staat is te leveren. Een beperkt aantal vrijwilligers - met vele

onaangesproken capaciteiten - kan betrokken worden in doeltreffende campagnes met de inzet van een semi-professionele methodes. Dit semi-professionalisme kan worden omgezet in redelijk eenvoudige taken (die weliswaar arbeidsintensief kunnen zijn, maar die deels op voorhand kunnen worden voorbereid). Een goede interregionale taakverdeling, die de beschikbare capaciteiten inzet, is belangrijk. Niet het aantal vrijwilligers telt, wel hun vastberadenheid en de capaciteiten van diegenen die meewerken is belangrijk. Het inwinnen van professionele raad op interregionaal niveau is noodzakelijk.

- Het gebruik van abstracte begrippen in de externe communicatie van de EFS moet worden vermeden, omdat het bijna zeker leidt tot misverstand of afwijzing. In de plaats daarvan moeten concrete kwesties de mensen in Europa direct aanbelangen, zal hun aandacht trekken en hun belangstelling wekken. De kiezers zullen worden opgeroepen om voor deze kandidaat-LEP te stemmen, die een Europees electoraal programma brengen voor de volgende legislatuur.

Het UEF-België perspectief voor een federaal Europa

De formulering van het **UEF-België (UEF.be) standpunt voor een federaal Europa** is een vergelijkbare inspanning als het overzicht met de 12 visies voor een federaal Europa. Beide hebben veel in gemeenschap en worden verrijkt door kruisbestuiving. Dit geformuleerd perspectief verstrekt de UEF-België een instrument om haar activiteiten uit te voeren steunend op gedeelde uitgangspunten.

De schets van het UEF-België perspectief volgt deze volgorde:

- *Globaal doel/einddoel:*
 - een federaal Europa (maatschappij en instellingen).
- *Algemene doelstellingen van de UEF.be:*
 - een democratisch en gelegitimeerd Europees besturingssysteem;
 - een maatschappijproject voor Europa waarin de beginselen van solidariteit, verantwoordelijkheid, billijkheid en betrokkenheid van de bevolking aanwezig zijn.
- *Afgeleide objectieven voor de UEF.be:*
 - een efficiënt en effectief openbaar bestuur voor de Europese Unie;
 - een politiek systeem waarin de bevolking van Europa op gelijke voet staat met de nationale staten in de uitvoering van de Europese gedeelde soevereiniteit;
 - een sociaal Europa dat zich in stand houdt door rekening te houden met de gewijzigde omstandigheden.
- *Specifieke doelstellingen van UEF.be:*
 - een volledig bevoegd Europees Parlement en Europees Hof van Justitie;
 - een federale regering, volledig bevoegd, met verantwoording aan het Europees Parlement;
 - een Europese Raad, optredend als een senaat, die alle wetgevende bevoegdheid deelt met het Europees Parlement, ook de macht om verdragen te wijzigen en/of een pre-federaal verdrag of een federale grondwet te formuleren;
 - een autonoom Europees budget dat gedekt wordt door eigen inkomsten;
 - dat budget moet geleidelijk opgetrokken worden van 1% tot 5 à 10% van het

Europese bbp, zo niet zullen de legitieme verwachtingen gevolg van een ruimer Europees beleid niet kunnen worden gerealiseerd;

- een participatief systeem op alle bestuursniveau's; raadpleging van de bevolking maakt de verkozen volksvertegenwoordiging niet overbodig; de raadpleging van de bevolking betekent dat de overheid veel beter dan voorheen haar belangrijke beslissingen publiek zal moeten rechtvaardigen;
- de overheid, ook op Europees niveau, zal beter gelegitimeerd, transparanter, slanker en pro-actiever moeten worden.

- *Objectieven voor de eurozone:*

- een twee snelheden Europa zal zich - indien nodig - ontwikkelen, hetgeen betekent dat de eurozone evolueert naar een federale Unie;
- een stappenplan voor de toekomst;
- de tussenliggende stappen worden op voorhand overeengekomen, tezamen met een vastgelegd tijdschema;
- redelijke tijd zal worden uitgetrokken voor deze tussenliggende stappen;
- dit stappenplan zal ofwel leiden tot een pre-federale unie en tot een federale unie voor de eurozone die rechtstreeks voortvloeit uit de pre-federale unie.

- *Methodologie van de actie van de UEF.be:*

- beperkt maar zinvol, haikbaar en zichtbaar;
- is klaar in hetgeen gewenst wordt, doordacht in hetgeen gezegd wordt, maar niet terughoudend inzake ambitie en openhartigheid;
- gezamenlijke interregionale actie is essentieel, met duidelijke en realistische doelstellingen;
- richt de actie op bewust gekozen doelpublieken, bvb. media, politieke partijen, regeringsleiders en intellectuele elites, vakbonden en middenveld;
- themakeuze gesteund op gedeelde en algemeen aanvaarde uitgangspunten;
- vrijwilligers die in beweging worden gebracht met de inzet van hun specifieke bekwaamheden en aan wie specifieke taken en verantwoordelijkheden worden opgedragen;
- een gedeeld communicatiebeleid gesteund op gedifferentieerde communicatie;
- op voorhand professionele raad inwinnen om op actie voorbereid te zijn (de raadgevingen kunnen per land verschillen).

- *Strategische en tactische argumenten van de UEF.be:*

- de tijd breekt aan om een definitief Europees politiek en maatschappelijk systeem op te zetten; deze stap kan niet worden uitgesteld; de prijs van verder uitstel kan snel onoverkomelijk worden;
- de oriëntatie en de impliciete argumenten voor een toekomstproject zijn nagenoeg onbekend bij de Europese bevolking; alle betrokkenen, waaronder de (Europese) politieke partijen en EFS/UEF/UEF.be zullen hun rol moeten aanvaarden; de eerste door Europese platformen te formuleren, de laatste door een duidelijk en ambitieus federaal project voor te stellen;
- het willoos meedrijven van Europa moet worden gestopt; alleen een ambitieus project kan het verval van Europa stoppen en voor een betere toekomst zorgen;
- De EFS/UEF moet hun plan voor de toekomst van Europa geformuleerd hebben voor de samenroeping van een Europese democratische Conventie en/of voor de Europese verkiezingen van mei 2014;
- enkel een inclusief toekomstproject kan de EFS/UEF/UEF.be een nieuw dynamisme geven en de militanten motiveren zich volledig in te zetten;
- De ambities van UEF.be zullen worden vertaald in een stoutmoedig plan waarin

- o.m. duidelijk geformuleerde federale werkingsprincipes te vinden zijn;
 - UEF.be zal elk initiatief steunen dat de bevolking meer invloed geeft, niet alleen door het Europese burgerinitiatief of een pan-Europese volksraadpleging (referendum), maar ook door nieuwe procedures die een directe band (evenals democratische legitimatie) in het leven roepen tussen het resultaat van Europese verkiezingen en specifieke Europese instellingen (bvb. de Europese Commissie en het Europees Parlement) of de functies van Europese president of voorzitter van de Europese Commissie; hierbij zal een antwoord worden gegeven wie wat doet en wie aansprakelijk is voor wat in Europa; deze maatregelen hebben niet alleen voor doel om de bevolking nauwer te verbinden met bij de Europese instellingen, maar de bevolking ook meer te betrekken bij het Europese project;
 - de geloofwaardigheid van UEF.be zal worden vergroot door rekening te houden met het standpunt van de bevolking en door thema's voor het voetlicht te plaatsen die hen direct aanbelangen; zodoende kan de aandacht van de bevolking worden herwonnen en zodoende kan eventueel haar belangstelling voor de visie van de UEF.be worden gewekt;
 - de UEF.be zal het intergouvernementele systeem streng beoordelen, niettemin zal elke kritiek vergezeld worden met concrete en probleemoplossende voorstellen; de UEF.be moet publiek worden ervaren als een positieve criticus die goed bestuur, vooral op Europees vlak, stimuleert;
 - de UEF.be zal door de bevolking worden gewaardeerd omdat die een 'vanzelfsprekende' hervorming formuleert die kan bijdragen tot een toegenomen groei, tewerkstelling, welvaart en het geluk bij de bevolking.
- *Specifieke boodschappen van de UEF.be in het vooruitzicht van de verkiezingen van 2014* (een prioritaire keuze moet nog volgen):
- Europa heeft nog maar weinig tijd om te reageren, daarom moeten de Europese federalisten en de Europese leiders hun initiatieven sneller nemen om Europa in staat te stellen het hoofd te bieden aan een groeiend aantal zware uitdagingen;
 - UEF.be zal positieve boodschappen brengen die de betrokkenheid van de bevolking vergroten en zodoende het vertrouwen van de bevolking in het Europese project herstellen;
 - UEF.be zal de burgers in Europa een centrale plaats geven in het Europese project;
 - de bevolking van Europa vraagt om een duidelijke toekomstvisie; alle belanghebbenden in het politieke veld zullen hun visie moeten formuleren, met inbegrip van de EFS/UEF/UEF.be, de kandidaat-LEP (leden van het Europees Parlement), de politieke partijen en de media; deze visie, een volledig nieuw ontworpen project, moet een antwoord verstrekken op de belangrijke Europese maatschappelijke en politieke uitdagingen;
 - de Europese verkiezingen kunnen voor twee redenen een mislukking worden: (ten eerste) de eurosceptici kunnen het initiatief inzake de Europese integratie overnemen, (ten tweede) wie weet zal de meerderheid van de nieuwe lichten LEP's het federaal gedachtengoed nog delen?
 - Europese beleidsprogramma's zijn doelmatiger dan de nationale; de verschuiving van de nationale uitgaven naar Europese mag de globale belastingdruk niet verhogen; het Europese budget moet volledig worden ingedekt door eigen inkomsten; het Europese budget moet geleidelijk toenemen tot een geloofwaardig niveau;
 - de kostprijs van een niet-Europa is enorm, hoewel er nooit naar wordt verwezen of recent nog werd berekend; aandacht zal ook gaan naar de vraag hoeveel geld er kan worden bespaard door de Europese integratie verder te zetten;

- een effectiever uitvoering van het Europese beleid kan maar worden bereikt door democratischer Europese instellingen; méér Europa zal dan gelijk staan met beter bestuur, een betere legitimatie, méér transparantie en méér betrokkenheid van de bevolking van Europa, namelijk door directe banden tussen de bevolking en de Europese instellingen;
- de bevolking van Europa moet worden overtuigd dat haar toekomst verbonden is met volgende gedachten: geen Europa zonder federalisme en geen democratie zonder Europese federatie (althans voor hen die het willen);
- de huidige institutionele systeem kan de grote uitdagingen niet aan; sedert het begin van de crisis in 2008 vonden er 27 topontmoetingen plaats; de juiste hefboom kan gevonden worden in democratische en federale instellingen waarin de bevolking méér vertrouwen heeft en zich méér betrokken voelt;
- de bevolking in Europa moet ervan overtuigd worden dat de intergouvernementele sturing van Europa zo snel mogelijk moet worden vervangen daar ze niet effectief is, gebrek aan kracht heeft en onvoldoende is gelegitimeerd;
- Europa heeft nood aan de dringende ontwikkeling en de uitvoering van een veiligheids- en externe actiebeleid dat Europa's belangen in de wereld vrijwaart.

- Specifieke EFS/UEF/UEF.be initiatieven:

- de LEP's (leden van het Europees Parlement) zullen individueel verzocht worden het verzoek te steunen om een democratische Conventie voor Europa samen te roepen; deze Conventie zal, ofwel alleen samengesteld uit LEP's, ofwel samen met de Europese Raad, een pre-federaal verdrag en een Europese grondwet formuleren; de Europese federalisten richten als de enigen dit verzoek tot de individuele LEP's; die zullen verzocht worden de verbintenis te ondertekenen;
- de Europese Commissie zal verzocht worden een uitzonderlijk Europees programma te ontwikkelen voor ten minste 400 miljard euro, gespreid over drie jaar, teneinde méér te investeren in onderzoek en ontwikkeling, schone energie, duurzame transportinfrastructuur, in de bescherming van het leefmilieu en in het culturele erfgoed;
- omstreeks december 2013 zullen de Europese federalisten alle kandidaat-LEP's inlichten over hun gezamenlijk visie over de toekomst van Europa.

- Waar staat de UEF.be voor? (ontwerp missieverklaring)

- UEF.be is een actiegroep van burgers voor burgers; bestaat uit vrijwilligers die in staat zijn om zinvolle actie te voeren met eenvoudige maar effectieve middelen;
- UEF.be promoot Europees burgerschap, goed Europees bestuur en het vooruitzicht op een toekomstgericht, hoopvol en flexibel maatschappijproject;
- UEF.be zal de trots, om European te zijn, bevorderen; deze trots is afgeleid van een gedeelde lotsbestemming, een gedeeld cultureel erfgoed, Europese realisaties en de Europese grondwettelijke waarden en normen;
- UEF.be is lid van UEF-Internationaal, dat talloze lokale secties stelt;
- UEF.be steunt zonder voorbehoud het idee van een intense interregionale samenwerking tussen lokale secties, teneinde een gedeelde visie en projecten te richten tot geselecteerde doelpublieken;
- de UEF.be zal actief initiatieven steunen teneinde gezamenlijk standpunten, gedachten, projecten, campagnes en een visie te formuleren en uit te voeren;
- de UEF.be zal het voortouw nemen en de promotor zijn van een nieuw maatschappijproject en een project strekkende tot de oprichting van een democratische en federale unie.

- *Samengevatte fundamentele keuzes van UEF.be:*

- eist de verheffing van democratie en legitimering tot op het Europese niveau;
- steunt een twee snelheden integratie die een gedifferentieerde ontwikkeling mogelijk maakt;
- wenst spoedig een belangrijk politiek initiatief dat de eurozone hervormt in ten eerste een pre-federale unie en nadien in een federale unie;
- pleit voor een federale unie die beperkt is tot de eurozone en die wordt verankerd in een grondwet; deze federale unie zal werken als een rechtssysteem, niet als een federale staat;
- de constitutionalisering van de eurozone is een noodzaak (deze grondwet zal van voor af aan beginnen); een aanpassing van de bestaande verdragen van Lissabon zal alleen mogelijk zijn voor de EU;
- de eurozone zal - binnen haar economisch beleid - bevoegd kunnen worden voor de uitbouw van de interne markt beperkt tot de eurozone, indien een initiatief onmogelijk is op het niveau van de EU;
- pleit voor een autonoom budget voor de federale unie gedekt door eigen inkomsten;
- dat budget moet progressief kunnen toenemen tot een hoger en aangepast niveau; dit budget moet overeenstemmen met de taken die de eurozone vervult;
- staat positief tegenover een stapsgewijze voortgang (met streefdata) van het politieke project, overeengekomen en aanvaard op voorhand, en gespreid over een iets langere periode;
- tussenliggende beleidsniveau's, zoals de nationale staten, hoeven niet te verdwijnen, ze zullen een bepaald aantal belangrijke bevoegdheden blijven uitoefenen; de verdeling van de bevoegdheden zal de principes van subsidiariteit en proportionaliteit volgen;
- eist de oprichting van een economische regering voor de eurozone bevoegd om economische relanceplannen te lanceren en hiervoor de nodige financiële middelen ter beschikking te stellen, deels dank zij een andere allocatie van bestaande middelen, deels door het scheppen van nieuwe financieringsinstrumenten (zoals een volkslening of euro-obligaties);
- eist sterkte initiatieven van de eurozone die zo snel mogelijk de financiële en sociale uitdagingen kunnen aanpakken op Europees niveau;
- zet zich in om een beperkt aantal, maar relevante, doelpublieken te bereiken die de UEF.be kunnen bijstaan bij de uitvoering van het federale project voor de eurozone, hierbij wordt beroep gedaan op invloedrijke politici, volksvertegenwoordigers, invloedrijke hoge ambtenaren, kwaliteitsmedia en invloedrijke intellectuelen; zorgvuldig gekozen doelpublieken moeten worden bewerkt in plaats van willekeurig te mikken op een algemeen publiek;
- wenst dit doel te bereiken met doorlopend te lobbyen, actie te voeren, opleiding te verstrekken en informatie te verschaffen aan doelpublieken of aan de bevolking, binnen duidelijke objectieven en een plan;
- steunt interregionale samenwerking tussen de lokale secties en de internationale secretariaten, dat beroep doet op een gezamenlijk samenwerkingsmodel en dat de UEF.be helpt op de kaart te zetten;
- verkiest de formulering en de verspreiding van een gemeenschappelijk visie voor Europa;
- wil een zorgvuldig samengesteld electoraal platform formuleren met het oog op de Europese verkiezingen van 2014;
- verkiest de directe benadering boven de opportunistische benadering.

Interim conclusies (3)

Deze publicatie is redelijk uitgebreid. Mogelijk kunnen bepaalde delen **overlappen**. Deze publicatie streeft geen volledigheid na.

Deze publicatie moet eerder aanzien worden als een aanzet tot een **diepgaande interne discussie** over het einddoel en de doelstellingen van de EFS/UEF/UEF.be.

Deze tekst is - in dit stadium - een werkdocument dat openstaat over een **onbevooroordeelde discussie en verrijking**.

Misschien kan deze publicatie het **toekomstdenken** over een federaal Europa **versterken**.

Wat is ESIC?

Door Europese federalisten opgericht in 1963 te Antwerpen, na 2 succesvolle campagnes van de Vrije Europese Verkiezingen door het Congres van het Europese Volk (een initiatief van Altiero Spinelli). Functies aangeboden door ESIC: bibliotheek-documentatiecentrum over Europese integratie, 2 publicaties: ESIC Nieuwsbrief (c) (retrospectief Europees nieuws en opinie-stuk (4 x jaar), 2 themanummers in de Reeks 'Welk Europa?' (c), activiteiten met hogeronderwijs studenten en volwassenen, zoals 'Café-Europa' (c) en de cyclus 'Federalisme, Democratie, Europa' (c). Educatieve activiteiten, verstrekken van gratis advies over de Europese integratie. Vorming en debatten. Eigen website www.europadebat.be .

Over de auteur

Robert Verschooten (1939)

Licentiaat handels, maritieme en consulaire wetenschappen (RHSA) (1961),

Post-universitair Bedrijfsbeleid (IPO-Antwerpen) (1975).

Was actief in de logistiek, verkoop, aankoop, public relations en milieu-aangelegenheden.

Europese federalist sedert 1956. Heden actief in het Europees Studie- en Informatiecentrum (ESIC), een vzw gevestigd in Antwerpen en opgericht in 1963; eerst als beheerder-penningmeester (sedert 1977) en later als voorzitter (sedert 1996).

Politiek raadgever van UEF-België (sedert 2012).

Lid van Europese Beweging België.

Uitgever van ESIC Nieuwsbrief (c), de reeks 'Welk Europa?' (c) en de ESIC website

Initiatiefnemer van Café-Europa (c) en een jaarlijkse universitaire cyclus over 'Federalisme, Democratie, Europa' (c)

Geeft lezingen over Europese thema's en organiseert vormingssessies